

Inkom d. 9 Julii 1858.

Hilf Maxime Venerandum Consistorium!

425.

Pajala

Handwritten notes, possibly a signature or date, mostly illegible.

Härmed har underteknad äran, att till Maxime Venerandi
Consistorii upplysta profning öfverlemnade Visitationens acterne för
inmånarande är, jämte examens protokollen i lappskolorne, af-
vensom curam pastoris gerens, Herr Magister P. L. Stenborgs examens
protokoll, hwilken af mig blefvit anmodad att examinera Bfstecken

*Corriga visitationes begärd till respektive
förmyndare handläggas*

3

läppbarn från Tornäs läppmark, hvilka med Kongl. Majestät, nådiga
betyg underhållas och undervisas uti Missionskolan i Tornäs läppmark,
hvaraf Maxime Venerandum Consistorium tackligt inhämta, att dessa barn, som
i anseende till en utbruten smittosam sjukdom i Karesuando, måste hem-
förlockas från Vettangi tidigare än vanligt, blifvit flitigt undervisade af
Missionskatholiken Johan Raattamaa. Hvad de förkallade Herrens skolorna
angår, så har jag ridan förut mångfaldiga gånger sökt gifva Maxime
Venerandi Consistorii upprätta uppmärksamhet å den omständigheten, att
dessa skolor icke lyckas motsvara sitt ändamål så länge som den vanliga
för lärarna begripliga methoden följes, att barnen besjelas förrimligt
med utantänning, hvarigenom minnet öfverlättas, utan förstånd utveckling,
och hjertat för hvars bildning inga undervisnings anfalter finnas, lemmas i
sitt naturliga rähit hvarst inga ädlare känslor blifvit uppväckta eller
lifvade, så är och förblifvit människans hjerta ljumt, kallt, stult och känsl-
lost för Religionens ädlare intryck, hvar emot endast de naturliga känslorna
lifvas af förlighetens intryck, hvilka vanligen kallade onda exempel, lockelser,
ritelser, bestämma människans till förliga njutningar, fedslöshet och Religions
föräkt. Detta minnets öfverlättande utan känslornas lifvande, utan förstånds
öfning, utan begripligt skärpande, har man försökt undvika, utantänning dock icke af-
sfallt i Missions skolan hvarst läraren bemödat sig att lifva den religiösa känslan
hos barnen och skärpa begrippet, hvarigenom barnen främringom lära sig,
att läsa ordet med eftertanke och göra tillämpning deraf på sitt eget hjerta.
En sådan undervisnings method uppväcker den föreställningen hos den känslolösa,
lekigtige, kallsvinnige, afkadaren, att i dessa Missionskolor intet Guds ord läres;
och tillvärd om frågan väckes om en lärare insigt i Nådens ordning,
skola de barn som njutet undervisning i Missions skolorna, visa sig ega
lärare insigt i vår salighetslära, än någon Herrens betjent eger.

Utaf examens protokollet i Arjeplogs skola, torde Maxime Venerandum
Consistorium inhäta, att der för närvarande inga skolbarn finnas, alltså
skund ingen velle åtaga sig skolbarnens underhållande förrän Skolskollet
ersammat hade varden öfverlemnat till Skolnästarens disposition, hvarom
jag medelt skrifvelse från Arjeplog haft äran underrätta Maxime
Venerandum Consistorium. Utli quicksick finnes också för närvarande ingen
Prest och ingen Skolnästare, utom Klosteren Stannberg, hvilken åtagit sig
att underhålla och undervisa barnen, hvarom H:n Pastor G. Vesterlund
torde hafva intennat underrättelse.

Den period af sex år hvarunder jag varit Visitation i dessa Läpp-
marks Distriktet, går nu till ända, och anser jag det vara min skyll-
dighet att underrätta Maxime Venerandum Consistorium, att i handelse
Prestskapet i detta Distrikt, vid anställande af nytt val till Visitation,
skulle hedra mig med sitt förtroende, jag, i anseende till min ålder och
förspagade hälsa och för de många besvärigheter som äro förenade

3

med dylika refer i ödemarken, hwareft jag ofta varit tvungen att
viftas öfver natten under bar himmel, icke kan emottaga förtroendet,
hått sedan skjutoligan blefvet stegrad till en öfver riksmått för milen.
Jag tror mig redan förut hafva hemfärd till Skar. Ven. Consistorii upplyfta
pröfning, huruvida Visitator i södra distriktet kunde få förordnande, att
hålla visitationen i Skvedsjaur och Strjehloug, eller om någon försäkt visitator
kunde förordnas för dessa två församlingar, allernäst vägarne emellan
Strjehloug och Jockmoock äro under vissa fördrigra vintrar alldeles ofar-
bara, hvar emot vägarne emellan Jockmoock, Gellware, Viltangi och Karaswando
alltid äro farbara, och endast på detta sätt kunde jag ätoga mig
att vara visitator i norra distriktet, så vidt Skvedsjaur och Strjehloug
kunde hjälpas derifrån.

Angående lappiska böcker, hvilka nu begagnas vid religionens undervisning
i norra distriktet, gäller samma anmärkning, som förut af mig blef-
vit framställd, att de, utom gamla Testamentet samt Högstämans frågbok
afven som bibliska historien af undertrycknad, äro föga användbara efter
den dialekt, som talas i Strjehloug, Jockmoock och Gellware. I Gellware
^{hafva} ~~alla~~ alla som förtä finska, börjat begagna finska böcker; men i Strjehloug
och Jockmoock förtä icke finska språket af lapparne. För närvarande
finnas icke heller många präster som äro riktigt hemma i lappiska
språket, hwadon och en omarbetning af nu varande lappiska böcker icke
läres vara att hoppas. Pajala den 29de Junii 1858.

L. L. L. Osthadius,
n. v. Visitator i norra
distriktet.

2) Protocoll öfver visitationen: Arvidsjaur

- 1) Nattvards-ungdomen bereder: 14 dagar tid, - Denne tid är väl för kort.
- 2) Svårighet för allmogem att hålla sina barn: Skolan och efteråt skol-läsaren.

+ 3) Protocoll öfver visitationen: Arvidsjaur.

- 1) Pastor Gjellström frånvarande i Styrkan, när Christendoms förhöret hölls; hvad ork förut inlämnats.
- 2) Förhållanden med skolhush. -

4) Protocoll öfver dito Gjellström.

- 1) Nattvards-ungdomen bereder: 2 veckors tid. - Denne tid är för kort. Öfver detta förhållande bereddes vid visitationen.

2) Guordiensten på allhelgonadag: Skilling / prentad / bi- / visky / foga / af / kappråk / allmogem, emedan de förvisat på den tiden af året är svårare / af / lysten. Men ej någon annan tid för denne / Guordien / händ / happan?

3) Styrkan förfaller och brång

4) Allstadi anmälan, att Pastor varit af / skotta / örskott / vid / under / Embetsutövning.

5) De flertalet Barnen: Skolan / läsa / det / ist / numantile

- 2) Protocoll öfver visitationen i Wittangi.
 1) Räkenskaper för Wittangi Slyktobyggnad ej
 uppgjorda af Pastor Lindstedts. —

2) Protocoll öfver dito i Klarebrande

1) Pastor Angelmarks oförmynden att förättla Gust-
 herten förste Dondagen 1859. Den samme säger
 sig hafva besöfves förklarats sig hos Consistorium
 oförmyndingen har för ofrigt intet att mot honom
 anmärkas

2) Pastorn och Mellorkaren skiljdes utom den
 allmänna Myktighetsprincipen. —

3) Yngan om Erättning till Pastor för by-
 kortnad i innehafvande Postkalle.